

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

¡S' HA ACABAT L' ESTIUHEIG!

—¡Arri, á Barcelona á treballar! Ja fa massa temps que us passejeu per aquesta terra.

CRÓNICA

Cap als últims de setembre ván tornant á Barcelona las familias que sortiren á estiuhejar. Anys en-rera ho feyan ab l' excusa de las festas de la Mercé; pero ara ni aquest pretext els queda, puig aquellas festas y firas ab tanta pompa inauguradas, foren sempre cosa de capritxo, y un any se feyan y l' altre 's suspenían, fins que al últim han deixat de ferse definitivament. Barcelona es massa *grandassota* y ja no está per festas.

La veritat es que sería bastant difícil combinar un pograma adequat á la seva importancia y suficientment atractiu pera fer venir forasters y deixar-los contents y satisfets.

Els programas que ván bé en una Saragossa, en una Valencia, en una Pamplona, resultarian esqui-fits en aquesta ciutat de 600 mil ánimas y de una extensió superficial que fá fredat. Y un pograma digne de Barcelona resultaria costosíssim al cada día mes apurat erari municipal, y fins correríam pe-rill de fer una planxa, sobre tot si no logravam in-clourehi un número verdaderament extraordinari... alguna cosa aixís, com la visita del Tsar de las Rus-sias, que aquests días se trobava á Fransa, y que potser ben pregadet, enviantli al efecte el coman-dant de la Guardia Municipal á oferirli una aliansa ofensiva y defensiva, s' hauría allargat fins á Bar-celona.

Al cap-de-vall ¿qué li costava més que algunas ho-retas de tren?

•••

De un número gros y verdaderament sensacional n' hauríam pogut *echar mano* aquest any, si 'l riu que banya la gran superfíc e de terrenó que s' extén entre Montjuich y las costas de Garraf no sigués tan reservat.

¿Qui no li feya dir al Llobregat que tenía ganas d' explayarse? Y sobre tot ¿qué li hauría costat d' aguantarse tres ó quatre días, pera sortirse de mare y de tota la familia en plenas festas de la Mercé?

Llavoras si que hauría pogut ferse un programa ben *llamatiu*.

«Tal día, á tal hora: desbordament del Llobregat, que podrá contemplarse cómodament desde 'ls mar-ges de la montanya de Montjuich convertits en ga-lerías de un inmens teatro.

» Arribada del riu inflat y fangós.

» Desbordament de las ayguas per una y altra ri-bera: arrasament de las pomposas hortas; inundació de masías y poblacions: desaparició repentina del Pont de Samboy.

» Grupos d' homes que refugiats en las copas dels arbres y en las teuladas de las casas farán la compe-tencia als aucells.

» Escenas de salvament, ab premis als que des-pleguin mes valor y arrostrin majors perills.

» Per últim, y avants de que las ayguas se retirin del tot, grans regatas internacionals sobre aquell in-mens toll de llot, únicas en son género.

» Després de las regatas, colocació de la primera pedra en las obras de la zona neutral, un dels grans projectes que més acaricia Barcelona, y que 'l Llo-bregat, per no ser menos que la capital, demostra avariciar també, corrent á besarlo y lleparlo ab las sevas ayguas enllotadas.»

¿Veritat que ab un número de aquest calibre, Bar-celona s' ompliria de forasters?

•••

Tals beneficis deixarian aquests durant la seva

estada entre nosaltres, que fora del cas procurar á tota costa, cada any y durant las festas de la Mercé, la repetició del mateix espectacle.

Llavoras s' admiraría la previsió del poble catalá, arrasant las montanyas, pelantlas materialment com pelan caps els perruquers ab la tundosa del zero, perque las plujas torrencials, relliscant furientas per las rocas, corrin á engroixir la corrent dels rius. ¿Qué saben de aquestas cosas els extrangers que tant s' afanyan en la tasca tonta de la repoblació dels boscos y en l' encaussament mesquí de las ay-guas fluvials? Aquí deixarém passar els sigles discu-tint sobre si 'l llot del Llobregat deu rectificarse y no 'l rectificarem may, mal quedi arrasat una y cent voltas l' hermós plá que á forsa de treball ha arribat á ser la vega més rica y productiva d' Espanya pel valor que alcansan las terras de conreu y 'ls fruyts que s' hi donan.

Lo que 's pert en riquesa 's guanya en emocións. Y 'l día que, com avants he dit, els desbordaments del Llobregat pogan anunciarse ab alguna antelació, fent d' ells el *clou* de un programa de festas, ja 'm rich jo de las visitas del Tsar de que 's valen els francesos per atreure forasters... De totas las parts del mon n' hem de veure arribar, y tal com l' Egipte deu la seva riquesa á la inundació mansa del Nilo, Barcelona deurá la seva als desbordaments frés-techs del Llobregat.

Y escoltin: ¿no podríam demanar al Besós que 's posés de acort ab el seu germá Llobregat, pera do-narse en un día dat una cordial abressada á través del Plá de Barcelona?

Llavoras si que faríam el cop.

«Transformació repentina de Barcelona en Vene-cia»—podríam anunciar en el programa, y ni en tota la serra del Tibi-dabo hi hauría prou lloch pels núvols de forasters que vindrían á presenciar l' ex-traordinari espectacle. L' Inglaterra especialment, quedaria per uns quants días completament desha-bitada.

La mort del amich Rufart m' ha produhit una pe-nosa impresió. Y no perque no fos de sobra previst que aquell cos débil y atormentat per una extranya malaltía nerviosa no podía pas envellir, sino per ser com era un home simpátich, ilustrat, desinteressat, honradíssim... y que tenía cosas, totas bonas y agra-dables.

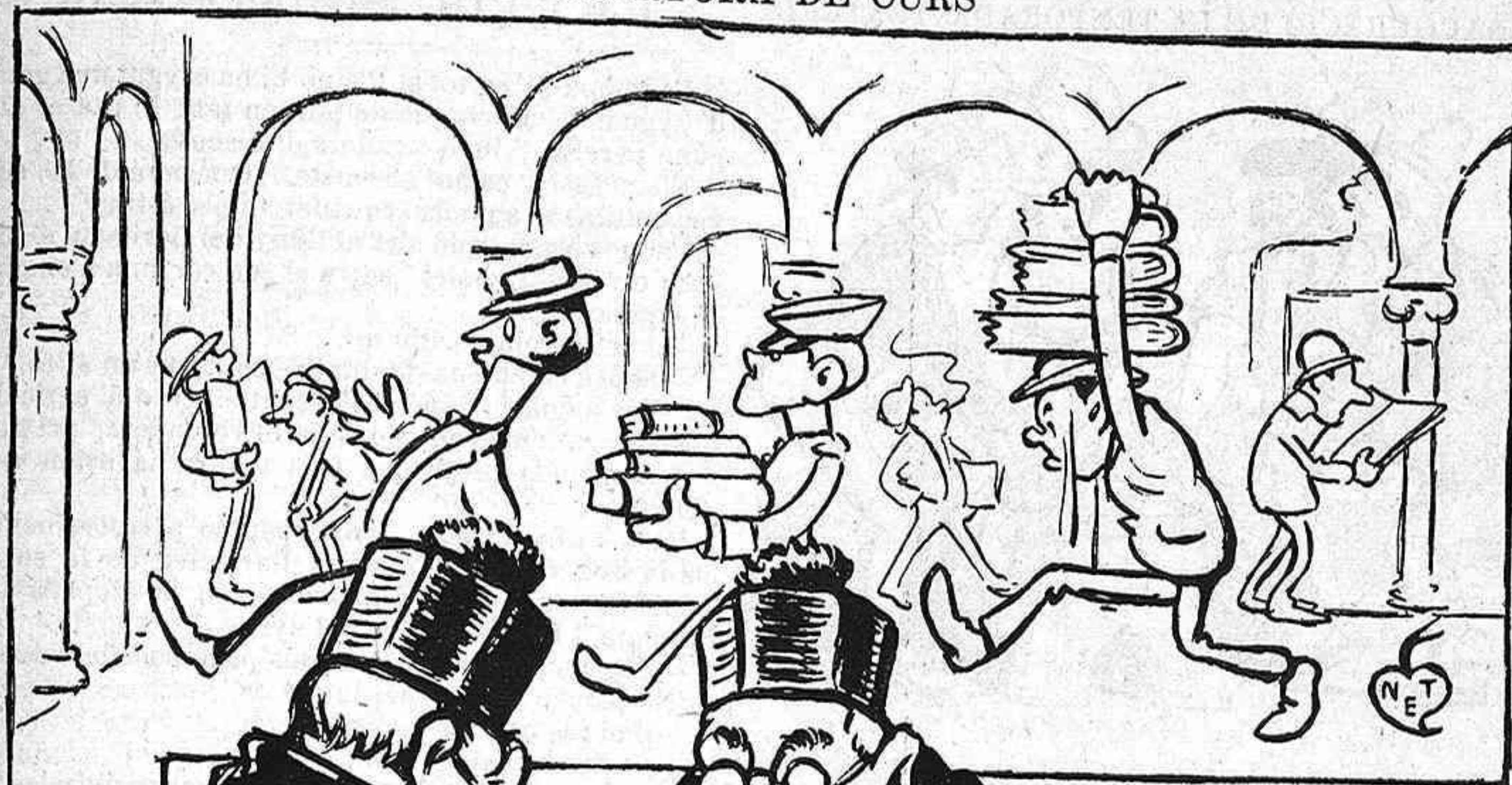
Nebot del famós mestre Obiols, ab ell se sembla-va bastant, tant per sa estatura disminuïda, com per la vehemencia del seu llenguatge, espurnejat de frases y ocurrencias que han fet época. Pero aixís com el mestre Obiols fou músich, en Rufart practi-cá l' abogacia, esser t sempre la seva deria l' eterna, la calurosa y apassionada discussió.

Sempre portava 'l discurs á dintre, ab sas formas amplias, ab son llenguatge abundós, ab el calor y 'l llampegueig continuos de una fornal encesa. Molts dels seus párrafos batían y dringavan com cops de mall sobre l' enclusa. Y xocava 'l poder de la seva veu sonora, el nirvi y l' expressió vibrant de sa ora-toria, ab lo desnarit de son aspecte físich. Ben cert es alló que diuen que l' oratoria ageganta als nanos.

Per perorar tot li era bó: lo mateix la taula de la Sala de justicia, ó la cátedra de l' Ateneo, que la ca-dira del Saló de Cent ó la *penya* ó tertulia de qual-sevol de las societats que ab assiduitat freqüentava. Allá sobre tot donava gust veure'l batentse ab els seus antagonistas. Semblava un leonet.

Aixó sí: tota la seva passió que 'n diríam doctri-nal se traslluhía en una gran bondat per tothom. Pels que siguerem condeixebles seus en las aulas

OBERTURA DE CURS

Y parlava ab gran encomi de 'n Sol y Ortega, de 'n Joanet Canyellas, de l' Almeida, de 'n Narcís Oller y de alguns altres que han arribat á fer figura.

A la Casa Gran, ahont desempenyá 'l cárrech de regidor y de tinent d' arcalde, 's distingia per sa assiduhitat y la lluminosa inteligencia ab que resolgué qüestions delicadas y difícilissimas.

De las principals ponencias, ja se sabia, se n' encarregava en Rufart.

Un día L' ESQUELLA 'l representá en forma de gallina ponedora. S' hi feu un tip de riure y 'n quedá molt content.

No era de aquells esperits mesquins á qui 'l veure's en caricatura 'ls molesta ó 'ls treu de tino: á n' en Rufart, al contrari, li donava gust. Menos un día en que 'l bon Moliné, á conseqüencia de una votació mal interpretada, 'l va col·locar entre la colla dels sarauhistas.

¡Quín disgust va tenir aquell día! Anava corrent frenétich pels corredors de la Casa

Gran y dihent:—Avuy mataré un home... Avuy mataré á un home!..

L' home á qui havia de matar era jo. Van dir-m'ho al arribar á la casa: vaig ferlo cridar, y al comparei-

—Olori aquesta llevor.

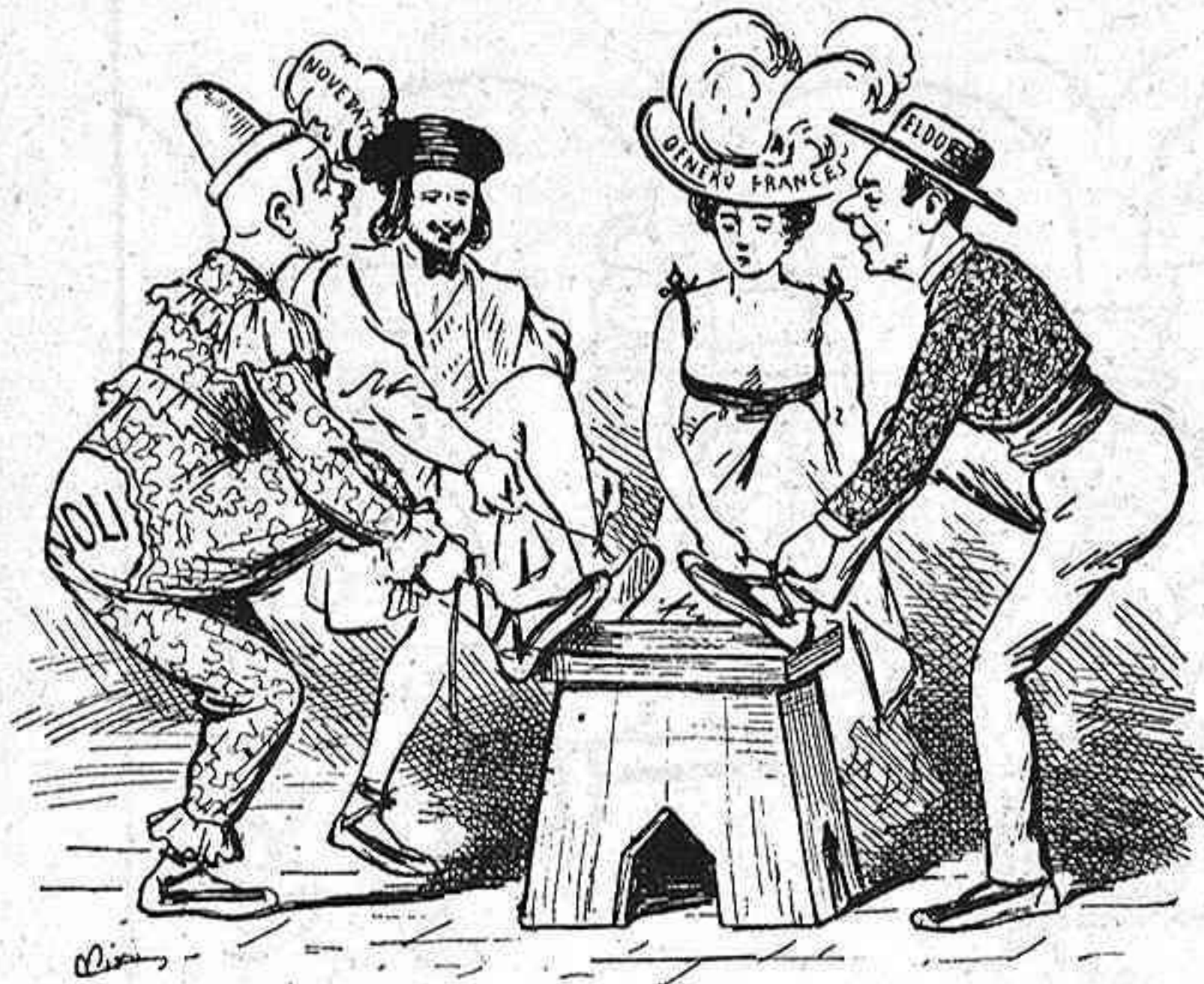
—¿De qué es?

—De carabassa. Ara la plantarém, y ¡veuré á fi de curs, quína cullita!

universitarias guardava un carinyo barrejat de vanitós orgull de noy, que li feya dir tot sovint:

—Cap curs com el nostre, que haja tret tants homes.

INAUGURACIÓ DE LA TEMPORADA TEATRAL

Lliguévos las espardeñas,
lliguévoslas bé,
que 'l públich avuy s' hi mira
á afluixá 'l diné.

xer, per parar la primera embestida, li vaig dir
cridant:

—Seu, calla y escolta!

S' assegué com un autómata, callá y escoltá com
li deya: que reconeixia que 'l dibuixant havia inter-
pretat malament l' alcans de la votació motiu de la
caricatura; que sentia com ell mateix l' ofensa que
se li havia inferit, y que per tant feya la seva boca
mesura del desagravi, tant més tractantse de un
amich, com era ell, de tota la vida.

Després de quedar de perfecte acort sobre la rec-
tificació qu' era de justícia, y quan ja m' anava á re-
tirar:

—Home—'m digué—may lo escrit per bé que s'
expressi fa l' efecte de lo dibuixat. ¿No es cert?

—Sí... es veritat. ¿Y donchs que vols que fassi?

—Res: que aixís com m' heu ofés ab una caricatu-
ra, me desagraviu ab un' altra caricatura.

Aixís se fa ver... y al divendres següent, el bon
amich meu, no tenia prou paraulas pera donarme
las gracias.

P. DEL O.

EL PALLASSO

Mostrant ta habilitat y ta agudesa
has de fer riure al públich á tot hora:
mes si 't punxa el dolor y el cor te plora
y t' ofega una onada de tristesa,

ho dissimulas tot ab enteresa
y ab un gesto ó ganyota seductora
ocultas el dolor que 't te á la vora
de la fossa, hont repós te la pobresa.

Es ton destí fer riure sense mida
y així, amagas tos dols que no 'ls creurían;
tú tens dret com tothom també á la vida
mes á plorar jamay, puig confondrían
ton pló' en una agudesa ben fingida
que xichs y grans rihent aplaudirían.

EMILI COCA Y COLLADO

LO DE SEMPRE

Fá temps qu' en tot el Plá no hi ha caygut una gota
d' aygua. L' únich que de tant en tant hi cau es al-
guna parella d' investigadors d' hisenda.

Els pagesos están alarmats. ¿Qué será de las se-
vas cullitas si aquella sequedat va persistint?

Cada vegada que allá al lluny del horitzón s' ai-
xeca un petit nuvolet, entra al seu cor una alenada
d' esperança.

—Aixó es pluja—diu un.

—Sense cap mena de dupte—contesta un altre.

—¡Vé aygua! ¡Vé aygua!—canta 'l coro d' agricul-
tors, moguts mes que per una fé verdadera, pel de-
sitj d' aquella pluja que tant temps há están es-
perant.

Pero 'l núvol passa, arrossegantse peresosament;
els fá tres ó quatre muecas, burlantse de la seva
senzillés y 's fon poch á poch, com la glopada de
fum que 'l fumador llenca al ayre.

—¡No plou!—tornan á dir els pagesos dessolats.

—¡No plou!. ¡Estém perduts!

—¡Pobres patatas mevas!

—¡Pobre blat de moro!

—¡Pobras cols! ¡pobres naps! ¡pobras xirivias!

Y l' escena 's repeteix una vegada, y un' altra, y
un' altra. Un núvol que apareix carregat de prome-
sas, y una ventadeta que 'l disol ab quatre bufadas.

—¡Aixó no pot aguantarse mes!—diuhen un día
els pagesos del Plá.

—Juguém el trunfo gros.

—¡Reclamém al cell!

La reclamació 's porta á cap ab el degut acompa-
nyament de ciris encesos y cansonetas místicas.

—¡Deunos aygua, bon patró!

¡Feu que aquest vespre ploqui!

Pero 'l patró no se l' escolta la primera pregaria.
Aquella nit passa sense veure's per en lloch la mes
petita senyal de pluja.

DESPRÉS DE LA PEDREGADA

—¡Ara no mes falta que demá vingui 'l recaudador de
la contribució!

LAMENTACIONS DE LA MERCÉ

—Veyám, potser demá.
 L'endemá, repetició de la cansoneta.
 —¡Deunos aygua, bon patró!
 ¡Feu que aquest vespre ploqui!
 ¡Qué costa de convence á un sant! Tampoch aquesta vegada la reclamació del Plá dona cap resultat. Ni un alé d' humitat, ni un borrall de núvol, res absolutament.
 Per fortuna á la tercera va la vensuda.
 Apenas al següent día el coro de pagesos acaba de cantar, ab la desesperada devoció de costúm, el

—¡Deunos aygua, bon patró!
 ¡Feu que aquest vespre ploqui!...

el bon patró, comprenent que ja ha fet esgargame-llar prou als seus parroquians, s' alsa del banquet que al cel sol ocupar y se 'n va á trobar á Nostre Senyor.
 —Pare Etern, voldria demanarvos un obsequi.
 —¿De qué 's tracta?
 —Las terras del Plá están sufrint una sequedat espantosa.

—¡Pobres pagesos!
 —Es lo que jo dich: ¡Pobres pagesos!... Fá tres días que no s' ocupan de res mes que de resar. Me sembla, donchs, que sería convenient, fins en benefici de las sevas creencias, ajudarlos una mica.

—Ho trobo molt just. ¿Qué 'ls podríam enviar?
 —Tractantse de una comarca que s' está morint de sed, opino, Pare Etern, que no hi ha res que 'ls sigui tan necessari com l' aygua.

—¡Bona ideal! Ves tú mateix al quarto de las aixetas, y obra la de la pluja del Plá.

—Gracias, Senyor, en nom de aquells suferts pagesos.

—Corra y no t' entretinguis. Si tan forta es la sed que 'ls atormenta, la seva salvació pot venir d' un moment. Ja ho sabs; entrant, á la esquerra, es l' aixeta segona. Óbrala bé, que raji forsa.—

No fá dirs'ho dos cops. El patró s' encamina corrent al quarto del aygua, empeny la porta, s' hi aboca de cap, busca precipitadament l' aixeta designada y ¡zis, zas! ja está oberta.

—Vaja—pensa 'l benaventurat, tornant á assentarse al banquet de costúm:—ja corra l' aygua. 'M sembla que 'ls meus parroquians quedarán ben servits.

Entre tant la gent del Plá, que desde mitja tarde ha vist formarse una nuvolada més negra y compacta que las que fins llavoras no havían fet més que passar de llarch, s' extremeix d' alegría al sentir caure las primeras gotas.

—¡Ja plou!—cridan els entussiasmats agricultors:
 —¡Ja tením aquí l' aygua benehidá!

—¡Tantas gracias, bon patró!
 ¡Feu que la pluja duril!...

Comensa á ploure de fort y de ferm. La terra, assedegada com una esponja seca, se xucla l' aygua que 'ls núvols envían á bóts y á barrals.

Els pagesos, bojós d' alegría, saltan y ballan y cantan, picant de mans:

—¡Tantas gracias, bon patró!
 ¡Feu que la pluja duril!

Y dura. Dura un' hora, dugas, tres... Els núvols no 's cansan de ploure. La terra ja no pot més. Els

—Ja ho veus, menut; aquest any ens han deixat á recó: per don Francisco, grans festas; per nosaltres, ni un pendó.

campes están inundats, els torrents vessan, els rius se surten de mare.

—¡Prou!—cridan els pobres pagesos, esporuguits:
 —¡Prou! ¡No 'n volém més d' aygua! ¡Que pari aquesta pluja!...

¡Parar!... El patró del Plá s' ha olvidat de tancar l' aixeta.

Y, naturalment, la pluja, que de benéfica s' ha tornat destructora, segueix inundant els camps y las hortas del Plá, sembrant per tot arreu la miseria y la ruína.

Els pagesos, perseguits per la corrent, s' enfilan á las copas dels arbres y á las teuladas de las masías, y en aquells desesperats refugis ja no cantan

—¡Deunos aygua, bon patró!

ni
 —¡Feu que la pluja duril!
 Ara diuhem alló:

«Tiene mi maridito
 venas de loco:
 unas veces por mucho,
 otras por poco.»

A. MARCH

—¿Qué 'ns han fet?... Ens han pres un noy y una noya.
—Ja 'ns els tornarán. Y després, potser ens els han pres ab fi de bé. ¿Quí li díu á vosté que no se 'ls han endut ab l' idea de ferlos corre món y ensenyarlos els llochs més pintorescos d' aquells territoris?—

Al veure tanta frescura, no puch evitarho, m' indigno.

—¿Pero á vosté li sembla que 'l lleó espanyol pot aguantarlas aquestas bromas?

—¿Qué li diré! Crech que de pitjors n' ha aguantadas. Sempre me 'n recordaré d' un sabi consell que hi havia en un' auca de redolins que va sortir llavors de la xerinola de Melilla:

«De Algeciras á Calaf,
pensad en Muley-Araf.»

—Aquells consells son fills de la cobardia. ¿Qué 'ns ha de fer en Muley-Araf á nosaltres?

—Ell, tal vegada res; pero un altre moro, potser sí.

—¿Vol dir que 'ns donarán una pallissa?

—Més aviat aixó que un cistell de dátils.

Afortunadament, els esperits virils abundan y 'l govern farà sempre més cas de mil personas que cridin, que de deu que no diguin res.

Els patriotas, els qu' encare esperém veure rebrotar els llorers de Wad-Ras y 'ls Castillejos, som una majoría inmensa.

Per supuesto que si ve 'l cas, nosaltres no agafarém el fusell, porque no som gent d' *armas tomar* y ja fa temps qu' hem passat la quinta; pero 'ns comprometém, cada vegada que hi haji embarch, á anar á las escalas del moll á despedir á las tropas, y cridar ¡Viva

Espanyal y ¡Abaix els moros! y treure'ns el mocador de la butxaca y

PER SI AGÁS

Tindrém ó no tindrém guerra ab el Marroch ab motiu del seqüestro dels dos jovenets espanyols; pero per lo que pugui ser, la dignitat ens aconsella que comensém á pendre algunas midas patrióticas.

Jo, per la meva part, á dugas gallinas que crío á l' eixida, ja no 'ls dono sinó sagonet: ¡res de blat de moro!

A un gos d' ayguas, que també forma part de la meva *menagerie* doméstica, l' he desbatejat sense consideracions: se deya *Muley* y li he posat *Dato*. Aixís quan el xiulo no li vé res de nou y desseguida comprén que va per ell.

Cada vegada que passo per la plassa de *Tetuan* escupo á terra en senyal de despreci.

Hi retirat de la meva colecció numismática dos xavos *moruns*, que per altra part me sembla que son falsos.

Y sempre que pel carrer m' ensopego á toparme ab aquest moro que corra per aquí disfressat ab el trajo de la seva terra, me 'l miro ab ayre provocatiu sense dirli res, pero d' una manera que á la llegua 's veu que vol dir:—Apa, valent, aquí 'm tens. ¿Per qué no 'm seqüestras com vau fer ab aquells infelissos, ja qu' ets tan maco?

Las qüestions patrióticas s' han de pendre aixís, al meu entendre. Quan una nació extranjera 'ns ofén, d' ella no hem de volguerne res; ni l' ayre. Per xó avuy, quan bufa 'l mitj jorn, que vé del Africa, tanco 'l balcó desseguida. No vull que un vent moro entri á casa.

—¿Quín mal geni!—m deya parlant d' aquesta qüestió un fulano que no fa cas de res y pel qual tan bon subjecte es Mahoma, com el Santó de la Puntilla com el bisbe de Vich:—¿Qué 'ns han fet en resúm els moros per tenils'hi aquesta rabia?

agitarlo en l' ayre quanel vapor comensi á arrencar.

Interinament, la nostra actitud está ben definida. Ja que, segóns els que dirigeixen el tinglado, no ha arribat encare 'l moment de declarar la guerra als heretjes berberiscos, estiguém alerta y conservém ben encés el sagrat foch de la patria, mirant ab saludable prevenció tot lo que sigui de la terra dels camells, tot lo que fassi olor de marroquí, tot lo...

—¡Figs de moro, noyas!...
 ¡Qué crida aquesta desventurada? ¡Figs de moro!...
 ¡Agafeula!

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

METEOROS.—*Poemas, Apólogos y Cuentos* por JUAN ALCOVER.
 —Al editor de la *Colección elzevir ilustrada*, D. Joan Gili, li deurán agrahiment etern els amants de las bonas lletras, per l'intel·ligència ab que edita obras de verdader mérit, degudas á escriptors contemporanis y que tal volta, sense la seva intervenció restarían olvidadas. De la esmentada colecció 'n forman part dos tomos de poesías del lleydatá senyor Morera Galicia, digne de figurar entre 'ls primers poetes espanyols del nostre temps. Ara ha vingut á ferli costat el mallorquí Joan Alcover, qu' es també un poeta inspirat, que sab volar molt amunt y escriure ab una encantadora correcció.

Anys enters passen, sense que las prempsas de Madrit ens donguin á llum obras poéticas de novells autors que omplin els buyts que la mort deixa en el Parnás castellá. Gracias al editor barceloní, que sab acullir dignament als autors que valen, per mes que 'l seu nom no sigui conegut y estimat en els restringits círculs de las poblacions en que habitan; gracias al esmero ab que sab presentarlos al públich en sa popular y acreditada Colecció, se pot dir que no está encare estroncada la font pura de la poesia.

Dignes son de admiració 'ls escriptors, que com el senyor Alcover, hi consagran las sevas inspiracions, en aquests temps prosaichs de lamentable decadencia, sobre tot si lo-

un mérit extraordinari, y 's fan dignes de l'admiració de totas las personas

de gust, que 's preocupan ans que tot de la potencia intelectual de nostra desventurada nació.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

*** **AL DIA.**—*Colección de artículos científicos, pedagógicos, críticos y de polémica* por D. RAFAEL BALLESTER, con un prólogo de

D. Leopoldo Pedreira y Taibo, catedrático de Historia y Geografía en el Instituto de Cuenca.—Els articles compresos en el present volúm

son de carácter periodístico y están escritos ab notable facilitat.

*** *El hijo maldito—Gambara—Massimilla Doni de H. de Balzac.*—Aquestas tres obretas componen un dels volúms de la Biblioteca Tasso, en la qual venen publicantse las obras complertas del admirable escriptor francés,

pare de l' escola realista.

*** *Ego sum* por Antonio de Magriñá.—Conté aquest petit opúscul un gran número de máximas, fillas de la experiencia y l' esperit de observació de son autor. La major part d' ellas son molt atinadas y mereixen popularisarse.

*** *Tres conferencias pedagógicas* por Carlos Martí, profesor de la escuela de verano de Holguin (Cuba).—Las conferencias del nostre paísá Sr. Martí escritas ab notable galanura versan sobre 'ls següents punts: *La educación en Grecia—Historia de las Escuelas—Ideales escolares en Cuba.*

*** *Orientación sociológica.*—Ab aquest títul, el conegut llibertari Sebastia Suñé, un dels presos de Montjuich ha comensat á publicar una biblioteca popular, quals tres primers opúsculs portan els següents títuls: I. *Razón ó Fe.*—II. *La ley del contraste.*—III. *Sueños y realidades.*—En ells fá gala 'l seu autor de las doctrinas que sustenta.

*** *Banyos de mar—Breviari del banyista,* escrit en catalá per Pere Manaut, metje.—Comprén un gran número de prescripcions útils á tots els que fan us dels banyos de mar, lo mateix per recreo, que com á medi te-

gran produhir com ell obras hermosas que á l' originalitat y elevació del pensament hi uneixin els primors de una forma refinada.

El poeta mallorquí, com el nostre Morera, es un exemple mes de lo que poden l' art y l' estudi ben encaminats, puig quan se maneja, com ells saben ferho, una llengua que no es certament la que han mamat, pera donar vida espléndida á las sevas inspiracions, contrauen

rapéutich. Aquesta obreta, apart de son valor científich te un marcat carácter popular.

* * * *Els encarrilats*, drama en tres actes y en prosa per Joan Torrendell. Tothom recorda l' éxit brillant que vá tenir aquesta producció al ser estrenada en el Teatro de Novedats la nit del 27 de abril últim, per la companyia del Sr. Borrás.

RATA SABIA

¡BEN VINGUDA SIGAS!

(Natalici).

¡Poncelleta gentil, tot just nascuda
del florit roserar de la existencia!
Al jardí qu' has nascut, la teva essencia
tornará la alegría mitj perduda...!

De la planta feconda que ab sa sava
t' alimenta amatent y carinyosa,
serás tú la esperansa mes hermosa;
serás tú 'l gran consol que li faltava!

D' aprop seu, ab valor ben inconscient,
ton perfúm virginal ne treurá fòra
els escardots y espinas qu' en mal hora
minavan sas arrels traydorament...!

¡Els escardots y espinas, pobras plantas
que son dolentas ben á pesar séu!
Imprevisió, tal volta, del bon Deu
que n' ha comesas tantas...!

¡Fora; fora; ben lluny las plantas mortas
y pas á las poncellas novas, puras...
¡Benvinguda, llevar per las futuras
generacions, el món t' obra sas portas!

Per molts anys, rosa-filla, ta pureasa
inmaculada pugas ostentarla!
¡Planta-mare, molts anys, pera servarla
fins á esclatar en flor d' amor encesa!

Fins á esclatar en flor, que generosa
ofreni virginal la seva essencia
per saturar de gloria la existencia
del mortal á qui 's dongui per esposa!

E. JUST Y PASTOR

ROMEA

El primer estreno de la temporada ha sigut el de una pessa de 'n Pau Parellada, titulada *La tornada de 'n Baldiri*, que son mateix autor ja havia donat á la escena en castellá ab lo títul de *La vuelta de Quirico*. Es una obreta enginyosa y plena de acudits; pero que per tractarse principalment de cosas de soldats no acaba d' estar ben encaixada ab las costums de la terra catalana. Es á dir, sent l' original castellá.

Dilluns estreno de una comedia de 'n Bordas, titulada *L' enredaire*.

Es una obra d' enredo, que té per base las trifulcas de un minyó que s' ha embolicat ab dugas noyas, y 's veu tot hora perseguit pels pares d' ellas, que volen obligarlo á casarse, y que per fugir de compromisos arma cada tripijoch qu' espanta. Per últim un dependent de casa seva 's declara ab una d' ellas y ell se casa ab l' altra, y com aixó de casarse, sobre tot en las comedias, sol ser contagiós, se concerta ademés el matrimoni de un dels futurs sogres, ab la madrastra del minyó enredayre y tot acaba bé.

No hi ha que buscar en aquesta producció la més petita sombra de observació del natural: tota ella está feta ab motllo, y ab motllo antiquat per afegidura.

No obstant el públich de *Romea*, poch exigent, s' hi fá un panxó de riure, y aplaudeix al final dels actes, y crida al autor á l' escena, en recompensa de haverli fet passar un rato tan divertit.

En lo desempenyo s' hi distingeixen la Sra. Monner, per sa fácil naturalitat, y 'l Sr. Goula, que sempre sab donar la nota justa del jove calavera atribulat. Els demás cumpliren bé. Una dameta jove á qui no coneixíam, la Srta. Jarque, se 'ns mostrá com una actriu de fesomia molt expressiva que sab fer una cosa no molt comú en las principiantas: escoltar lo que diuen els demás actors. Y ja es sabut que un cómich per cumplir ab el seu deber no sols ha de distingirse parlant sino callant, sempre que quan li toqui callar, dongui mostrás de vida y no descompongui 'l seu carácter.

NOVEDATS

L' estreno de *Mirella* va despertar viu interés encare que previament sabia tothom que aquesta ópera era un plat gustós que no podía ser presentat ab el degut ament.

La partitura de Gounod es molt desigual. Els trossos idíllics, que hi son en abundancia, están expressats per medi de melodías poéticamente sentidas y molt ben instrumentadas. En cambi els trossos passionals ó dramátichs y sobre tot lo que se 'n diu *parlaments* vulgarejan d' una manera espantosa. Algú ha comparat aquesta obra ab *L' Arlesienne*, de Bizet, en perjudici de la primera. Nosaltres enteném que si *Mirella* anés senzillament ilustrada ab *melopeas*, com vá aquella, guanyaría molt més, no faltanthi com no hi faltan fragments hermosos que no tenen res que envejar als del poemat dramátich de 'n Daudet.

Els artistas hi van fer lo que van poguer y ben poch devían poguer quan el públich va mostrarse algo *refredat*: la Sra. Lopeteghi y el Sr. Puiggener son els únichs que 's fan aplaudir. El primer día el tenor Balasch no 's trobava gayre bé y, posteriorment, en Brotat no 'ns ha convensut. Els coros péssims. La orquesta menos mal.

CATALUNYA

L' atractiu de la inauguració de la temporada era l' estreno de *Doloretas*, un dramet passional del género xich, degut á la ploma del celebrat Sr. Arniches y adornat ab algunas pessas de música del nostre paísá el mestre Vives.

Transcorra l' acció de l' obra en una comarca rural de la provincia de Alacant, y tota ella 's reduheix á la tornada de un soldat de Filipinas, que s' entera de la traïdoria de la seva *Doloretas*, la qual, cansada d' esperar-lo, ha concedit els seus favors al fill del alcalde, 'l qual la visita de nit, escalant la finestra de casa seva.

Els dos rivals se troban en la casa de la noya, y com es natural surten á rellehir las facas; pero no arriba la sanch al riu, porque en Visentico (el soldat) troba un medi de castigar á la traïdora: tal es, el de deixarla sense ballador, al mitj de la plassa, davant de tothom, mentres se celebra una animada festa.

Tota aquesta acció está supeditada, mes que al impuls natural de las passions, al efecte escénich, previament calculat. Aixís resulta fals de tota falsedat casi tot lo que passa; pero produheix l' efecte y 'l públich s' hi deixa caure y aplaudeix las principals situacions.

La música de 'n Vives, sense ser molt brillant, té un carácter popular agradós y la instrumentació está treballada esmeradament.

En l' execució 's distingiren el Sr. Cerbón y l' actriu que representa la seva dona. Veritat que sos papers se prestan al lluhiment, per sos tochs cómichs entremescats de tendresa. Els dos rivals Visentico y Nelo sortiren també molt ben interpretats, y la Srta. Gurina (*Doloretas*) estigué molt justa, fent gala de sa hermosa veu y son bon istil de cant.

L' obra obtingué un éxit afortunat y dels que fan presumir desde bon principi, que han de ser durables.

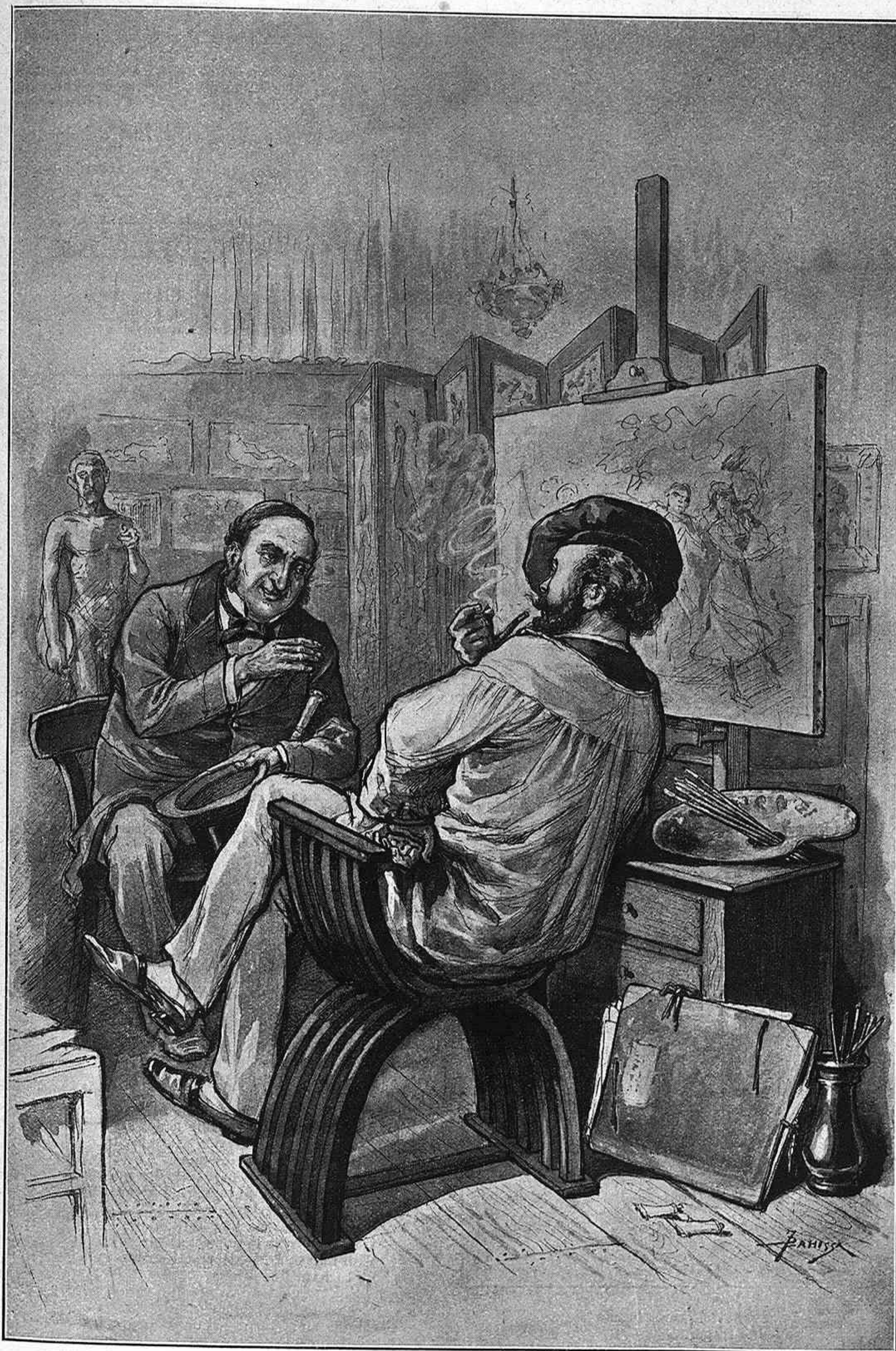
TÍVOLI (CIRCO EQUÈSTRE)

Entre 'ls artistas que han debutat últimament mereixen especial menció la *troupe* Del-Fa-Parrini y les *deux étoiles* Maude y Olga.

Forman la primera una colla de acróbatas de una agilitat, forsa y destresa extraordinarias, especialment en els salts mortals.

Y las dos últimas se distingeixen per sos equilibris sor-

A CAL PINTOR

—El retrato, el vol al oli?

—Si li sembla que ha de quedar millor, fàssil al llart. No 'm vé de dugas pessetas.

Dibuix de J. PAHISSA

FRUYTS PRIMERENCHS

¡Ja se sent dels richs bolets
la delicada fragancia!...
(Diu qu'enguany, per certs motius,
n'hi ha d'haver molta abundancia.)

prendents. Creguin que ni 'ls diplomátichs treballan ab tanta precisió y frescura per sostenir l' equilibri europeu.

A GRACIA

Al teatro Zorrilla siguié posada en escena una comedia dramática del Sr. Llenas, ben conegut dels nostres lectors, titulada *Los cent duros del Andreu*. Obra simpática á tots els amichs de la Llibertat y 'l Progrés siguié molt aplaudida per la concurrència que al final cridá al autor á las taulas.

Representada al día següent per la mateixa companyia del Sr. Jané que l'estrená en el teatro de la societat coral *Amigos de l' aurora*, tingué encare un éxit si cab més brillant y satisfactori.

N. N. N.

FORASTERAM

Atrets, no per l' anunci de las festas, sino pel gust de dar-me mal repós compareixen dilluns á casa meva un munt de forasters que feya pó.

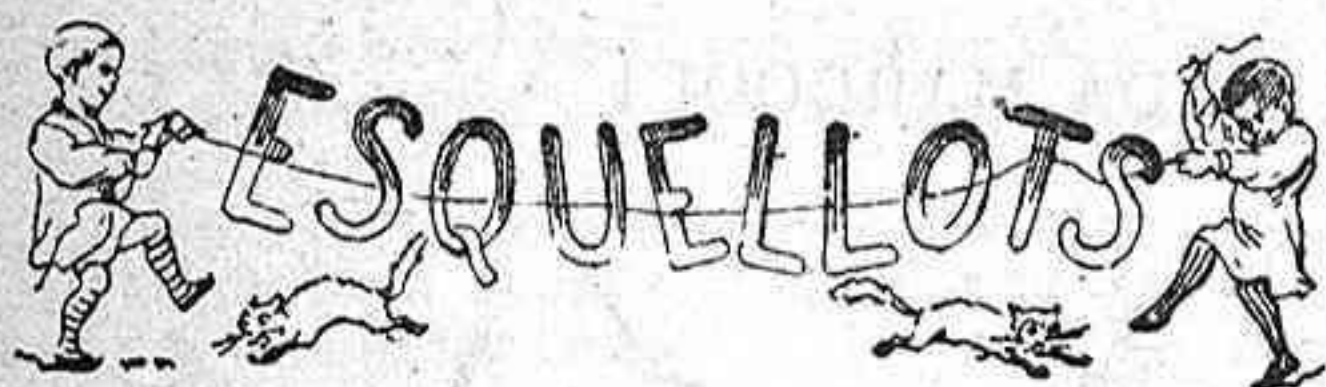
Varen venir tres tías de la dona que viuhem á Copons;
un marit y mullé ab tres criaturas que van vení d' Arbós
y diu que son amichs d' una persona parenta d' un cusí que tinch á Olot;
tres amichs d' Igualada que no gastan res mes que bon humor;
una mare y tres fillas que de fixo no 'm recordo d' hont son
pro 'ns vam veure dos días á Font Santa y ja 'n van tenir prou
per *invitarse* á fernos un obsequi venint á passá á casa un día ó dos;
un *noy* de quaranta anys que trenta enrera 'navam junts al colégi; dos nebots
fills d' un viudo casat ab ma cunyada;
una familia que 'm deu molts favors y *agrahida* ve tot sovint á casa
á passar quinze días; dos minyons qu' havían festejat ab la criada
y un senyor vell y asmat que viu tot sol á Palausolitar y em deu tres duros.
Tots plegats ¡vintinou!

La dona al véurels va suhar d' angunia, jo vaig dí un renech gros, pro 'ls vaig doná diná, sopá y al vespre els vaig portá á dá un vol disposat á seguir carrers y plassas fins que 'ls tingués ben reventats á tots.

Al senyó asmat ja 'l vam deixa endarrera prop del *Café Colón*, vaig perdre las tres tías de la dona quan eram al carrer de 'n *Robador* y allí 'ls igualadins se 'm van escorre pel *Beato Oriol*, la mare y las tres fillas *conegudas* reventantse de son varen sentarse á un banch de Santa Mónica dormidas com uns sochs, els dos ex-nuvis d' aquella ex-minyona se 'm van quedá á la *Unió*; al marit y mullé ab sas tres criaturas els vaig perdre pel port, el *noy* de quaranta anys va armá una bronca y se me 'l van endur dos polissóns, quedantme en terra vaig ficá á un tranvía á la familia que 'm deu tants favors y per fer pérdrels l' esma vaig fé agafá una mona als dos nebots Resultat; que al tornarme'n cap á casa vaig poguer ferho sol y com ja era ben bé punta de día vaig fer llevar la dona y ab els noys vam marxá á Montserrat á corre-cuyta no tornant fins dijous.

Si d' aquests forasters que vareig perdre n' ha recullit alguns algun lector que no me 'l torni y li daré las gracias y gratificació.

JEPH DE JESPU

No som polítichs, com saben els nostres estimats lectors; pero recordém com si sigués avuy el gran traspalsament revolucionari del any 68, que va remoure á tothom, lo mateix als que professavan ideas polítichs que als que sempre havían fet gala de no tenirne cap... y ¡amigol quan algú 'ns diu:—S' ha de commemorar el recort de aquell gran aconteixement—ens falta temps pera respondre:—Contin ab nosaltres: contin en tot y per tot ab L' ESQUELLA DE LA TORRATXA.

La Gloriosa—com se li ha dit sempre—son molts els que l' han olvidada, perque hi ha gent olvidadisa de mena, y altres que desseguida 's cansan de tot, sense ni menos pararse á examinar si son ó no prou justificadas las causas del séu cansament. Si esbrinessen bé 'l perquè de moltes cosas, serían més justos en sos judicis y mes fermes en sas conviccions.

Nosaltres que creyém que la Revolució de Setem-

ELS NOSTRES GUERREROS AVUY

Una espaseta minúscula,
que sembla un escuradents.

ELS NOSTRES GUERREROS AHIR

Un' eyna, que ab un sol tanto
partía deu combatents.

bre del any 68 senyala un punt de renovació en la manera de ser de la societat espanyola, punt de renovació tan fondo y persistent, que per més que s' haja volgut desnaturalisar, com s' ha conseguit moltes vegadas, jamay ha sigut possible destruhirlo del tot; nosaltres, donchs, admiradors entusiastas de aquell gran succés, enviarem el nostre estandart á la manifestació cívica que s' efectuará demá passat diumenje en la nova Plassa de toros, honrantnos ab la bona companyia de las numerosas entitats que 's disposan á péndrehi part, entre las quals s' hi contan un bon aplech de societats corals.

¡Y tant de bó, que l' acte que va á realisar-se ab tanta oportunitat, contribuheixi al desvetllament del esperit públich, fins á retornarli la vida y l' empena que mostrará, en los días memorables de aquell gran moviment revolucionari!...

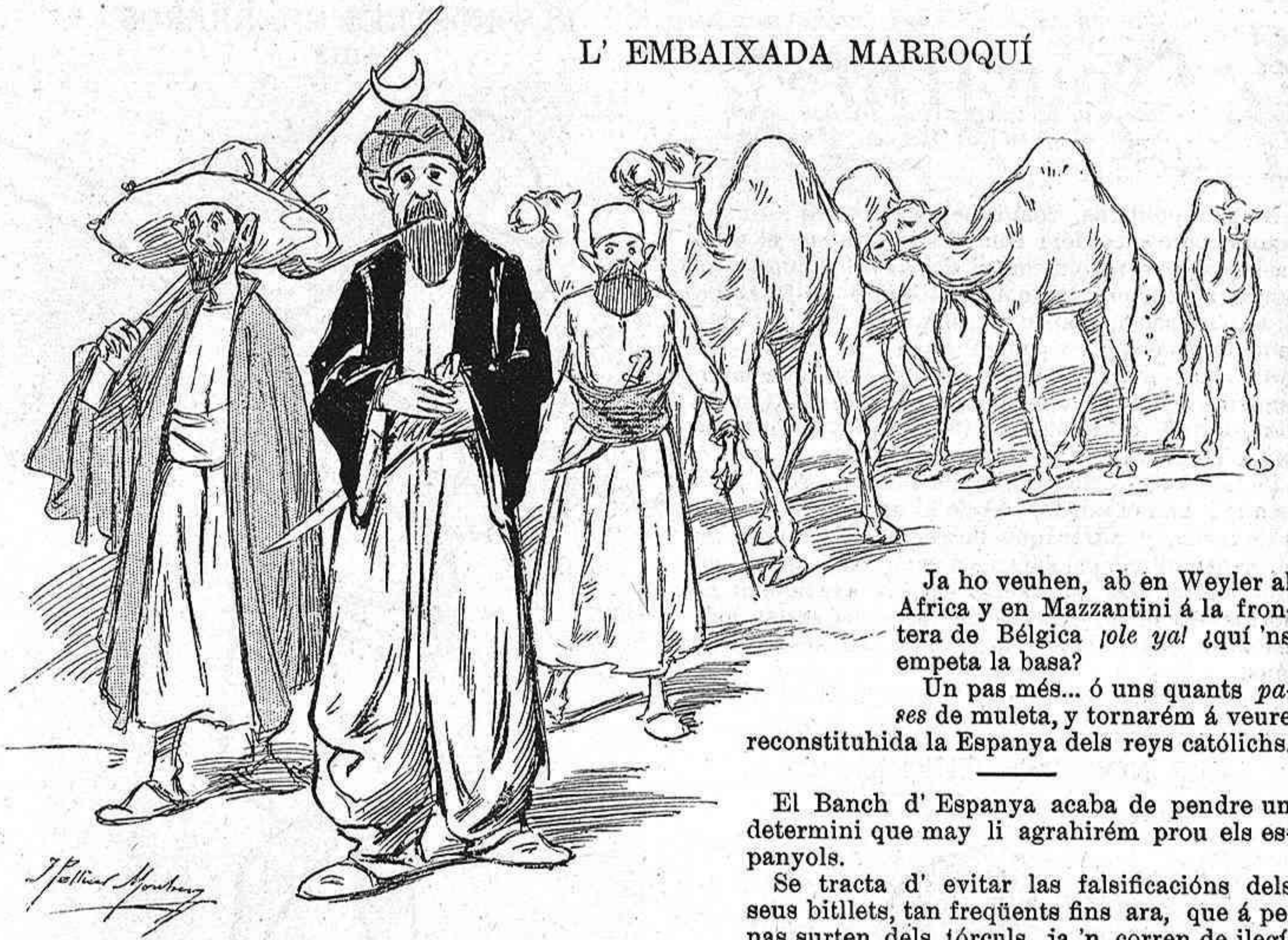
«Sum cuique», com deya 'l jurisconsult romá.

Per una inadvertencia que lamentém atribuirem al distingit artista D. Andréu Solá, 'ls dos quadros: *La brema y Omplint portadoras*, quals reproduccions figuran en las páginas 630 y 631 del passat número de LA ESQUELLA, sent aixís que son obra del reputat pintor sabadellench D. Joan Vila.

Aixís ens apressurém á ferho constar á instancias de nostre bon amich el Sr. Solá.

La *Perdiu* cremant encens al Doctor Robert:
«Camprodón y Olot en representació dels pobles

L' EMBAIXADA MARROQUÍ

¡Miréu si la saben llarga
aquests moros estornells!
Els dos seqüestrats que 'ns deuen
ens els pagan ab camells.

montanyenchs, Vilafranca en nom de la plana, y Sitjes sintetisant el litoral, es á dir, tot Catalunya, al aplaudir al Doctor Robert se fa solidaria de la campanya de Catalunya.»

Ja ho saben, donchs: Camprodón, Olot, Vilafranca y Sitjes son *tot Catalunya*. Ab aquestas quatre poblacions s' acaba 'l mapa del antich Principat.

¡Y després dirán que 'ls castellans son els amants de las generalisacions!...

¡Ah, *perdigots, perdigots*, y que 'n sou de andalusos sense ni menos adonárse'n!

Y andalusos del Clot qu' es lo més cómic!

En Carulla, 'l famós Carulla, que temps enrera va immortalisarse posant la *Biblia* en vers, acaba de donar senyals de vida posant també en ratllas curtas *La imitació de Cristo* de 'n Kempis.

Pensis lo que 's vulgui de aquest atreviment, en lo successiu el verdader *Kempis* será 'l de 'n Carulla.

Imitació de Cristo, teórica y práctica, bé pot assegurar-se que 'l que llegeixi els versos de 'n Carulla sufrirá *mort y passió*.

Mentres las potencias ens donan el seu permís per atacar al imperi del Marroch si aixís ho tenim per convenient, Espanya va adquirint una gran preponderancia pel cantó d' Europa.

Aixís ho ha proclamat en Mazzantini, assegurant que á la corrida de Roubaix, en la qual ell hi va pendre part ab molt lluhiment, hi concorregueren molts belgas «lo cual—son paraulas de 'n Mazzantini—demuestra que el toreo se abre paso en el rifón de Europa.»

Ja ho veuen, ab en Weyler al Africa y en Mazzantini á la frontera de Bélgica *jole ya!* ¿quí 'ns empeta la basa?

Un pas més... ó uns quants *pases* de muleta, y tornarem á veure reconstituhida la Espanya dels reys catòlics.

El Banch d' Espanya acaba de pendre un determini que may li agrahirém prou els espanyols.

Se tracta d' evitar las falsificacions dels seus bitllets, tan freqüents fins ara, que á penas surten dels tórculs, ja 'n corren de ilegítims.

Els nous bitllets del Banch d' Espanya serán infalsificables, y á tal efecte te resolt ferlos fabricar á Londres... puig per lo vist ab las tipografias espanyolas no hi ha la deguda

confiansa.

No podrán—conforme el Banch pretén—falsificarse els bitllets elaborats á Inglaterra.

Pero menos encare 's falsificará la creixent elevació dels cambis, que amenassa convertir el paper del Banch d' Espanya, tant si s' imprimeix aquí com á Inglaterra, en un verdader paper mullat.

Escena nocturna.

Lloch de l' acció: el carrer de Montserrat á altas horas de la nit.

Personatjes: un parell de borratxos, un d' ells francés, italiá l' altre.

A grans crits se las emprenen, dihent l' un que aprofitant l' ausencia del Tsar, se 'n vol anar á Russia á ferse proclamar emperador; y assegurant l' altre, que á espatllas de Mr. Loubet, que ab aixó de la visita del Tsar, está molt distret, se 'n anirá de un salt á París, fentse proclamar president de la República francesa.

Al entorn dels dos megalómanos alcoholisats s' ha format un grupo que riu ab gran xivarri, al ferse cárrech de las sevas estupendas pretensions.

Ultima escena: Aparició de un municipal que 'ls porta detinguts al quartelillo:

—A Compiègne—diu—donde podréis afirmar la alianza franco-rusa.

Moral de tot aixó: Que no anava del tot descaminat el bon Gutierrez, ja que, generalment, aixó de las alianzas se solen contreure sempre després de beure.

Llegeixo en un periódich portugués que 'l dejuna-

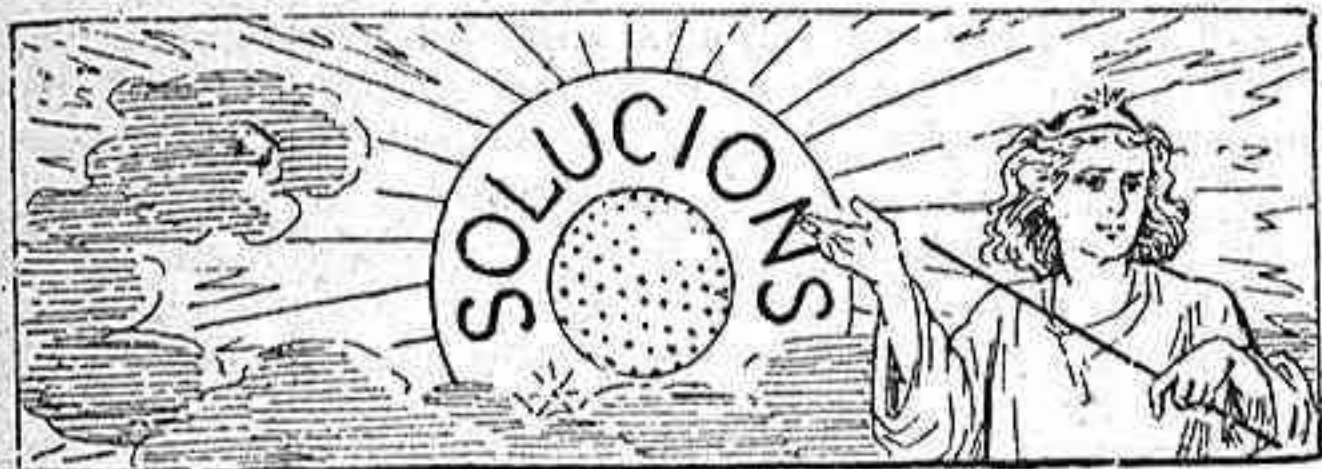
dor Papuss está resolt á cambiar d' ofici, posantse ara á picador de toros.

¡Molt ben fet!

Perque si fins ara s' ha guanyat la vida dejunant, en lo successiu podrá dir que se la guanya atipant-se... de trompadas.

Reflexió de un sociólech bunyol, al ferse cárrech de una exposició de pinturas:

—Aixís es el mon, en art, com en tot. ¡Mentida sembla que 's pintin tants quadros al oli, haventhi tants pobres que no 'n tenen ni un rajolí per amarnirse l' enciam!

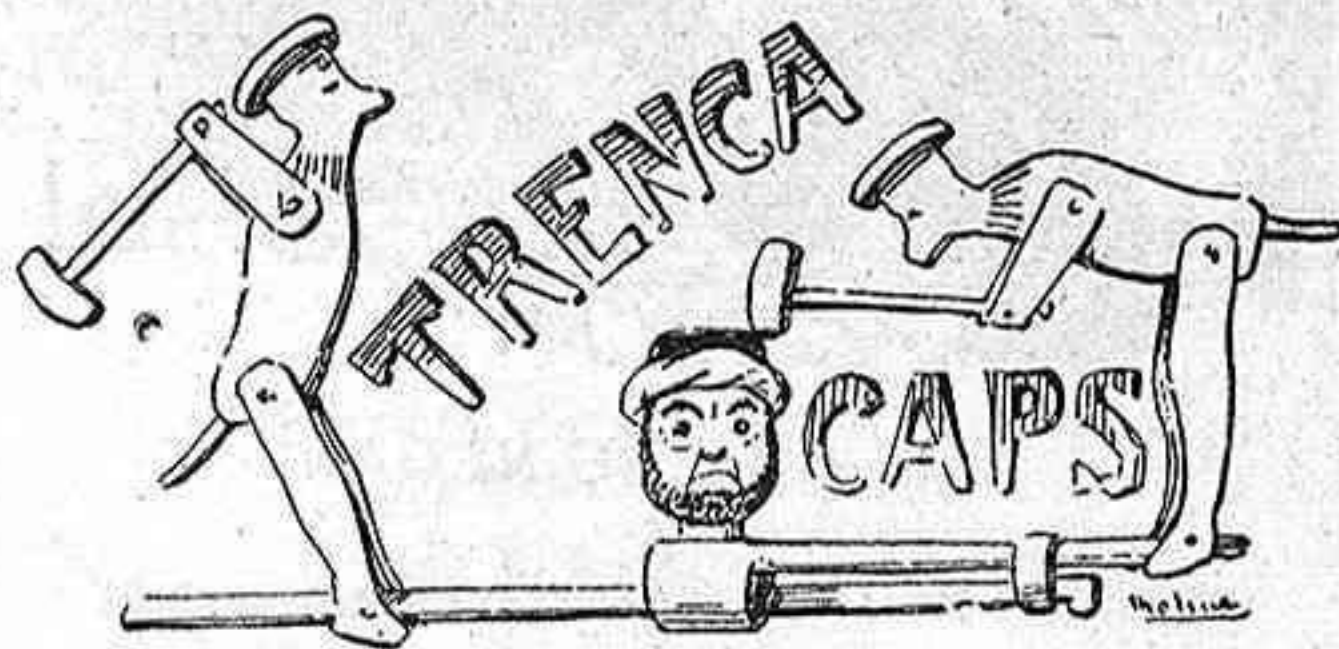

À LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Ge-ne-ral-ment.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Paula—Palau.*
- 3.ª COMBINACIÓ.—*La Dolores.*

4.ª CONVERSA.—*Hilari.*

5.ª GEROGLÍFICH.—*A peu petit mitjas petites.*

XARADA-CARTA

I

AL SABI DEL CALAIX Ó AL CALAIX DEL SABI

Molt senyor meu... y dels altres.
Ab tota la parsimonia
vinch á suplicá á vosté
pera que pari una estona
d' atenció en aquest *hu dos*
que li escrich á *cuyta corra.*

Es el cás que sent *hu-prima*
de una nena molt bufona
que 's diu *Dugas-dugas-quarta*

FLORS DE TOT L' ANY

¿Las flors dels jardins s' agotan?
Que s' agotin. ¡Aixó ray!
Ja 'n quedan que, per fortuna,
no s' acaban may.

DOS COM SE NEGAN

6

ELS BAGULS SALVA-VIDAS Y LAS SABATAS IMPERMEABLES

(Un fragment de *La Riuada* novela molt celebrada, d'un autor dels de la colla que viu al Torrent de l'Olla).

Els dos colomets enamorats varen fer cap á la vora del riu, en un lloch arreserat, regne de la solitud, hont hi creixían lliurement els lliris esblaymats; y á redós de una espessor de jonchs altíssims, varen asseure's pera parlar d'amor. El suau oreig, que bufava mes fresquívol desde la tempesta del matí, no deixava entendre clarament lo que 's deyan.

Y, en tant, la riuada baixava imponent, pahorosa, assolintha tot, arrepassant de soca y arrel arbres gegants, devastant horts y molins paperayres y fins pobles enters, ab una remor sorollosa qu' esparverava, com si la terra s' estremís obehint á la forsa misteriosa del bras de Deu.

Per ff van sentirse ben distintament aquestas paraulas:

—¿Un petó?

—Aixó nó.

—No me 'l neguis, *Ignacia*, no me 'l neguis, ó si no 't diré lletja...

Y el petó va ser *negat*, ¡ay! sí, mes no ho fou per la desdenyosa donzella si no per la riuada qu' arribá en aquell punt, furienta, y ademés del petó va anegar tants els encontorns ab una extensió de dos kilòmetros. A pesar de que estava molt núvol els dos enamorats no varen perdre la *serenitat* y, enfilantse á una vella figuera d'allí aprop, varen contemplar el tétrich panorama de una avinguda que no era la qu' esperavan. Desde allí veyan

y te un desitj de granota
al mitj de... un lloch que no 's veu
perque li tapa li roba,
voldría que en una *tot*
m' apuntés alguna fórmula
pera que la tal criatura
no 'm fes tan la... *palinodia*.

¿Com ho fa diu? Pues, plorant;
ja li dich que 'n sab de sobras;
plora de nit y de día,
á las claras y á las foscas;
tant, que acabo la paciència
y las ganas... de mes *próla*.

A mí, aquest *hu-dos* no 'm vá
y molt menos á l' arcoba
que si allí plora, la mar,
el riu y tot se desborda
posantme á mí una camisa
que li dich, qu' es pot escorre.

¡Y viva la *Dos-primera*
y el *concert* á totas horas!
Si vosté te *tres-inversa*
remey per aquesta cosa
ó be sab com se *quart-prima*
el forat que 'ls plors li portan,
jo li quedaré agraht
si 'l secret aquest me dona,
y en proba d' agrahtment
jo li donaré un relletje
que te molt mérit, però
no té ni una pessa bona;
mes, vosté que tot ho sab
se 'l sabrá arreglar de sobras.

Ja ho sab donchs, mani y disposi
de tot. (Menos de la dona.)

J. STARAMSA

corre riu avall al impuls de l' aygua roja, fustas, rocas, gossos morts, fullaraca y fins alguna burilla de cigarro; quan, de cop s' adonaren de un home que baixava empenyat per la corrent, entremitj de dos baguls y trayent mitj cos enfora. De primer volfan salvarlo, pero al veure el perill que corrian van desistir y ja anavan á ferli el senyal de la creu quan veieren que l' home dels baguls tot satisfet y ab la rialla als llabis els invitava á baixar de la figuera y anarse'n ab ell y els baguls riera avall.

Aixís van ferho: l' enamorat donzell assegut damunt d' un bagul, la seva pariona damunt de l' altre y el desconegut al mitj, van deixarse portar per la riuada ab trágica magestat, com arrastrats pel cisne de Lohengrin. Y pel camí, el bon home va esplicarlos la martingala del salva-vidas, *de este tenor*:

—Tots els que viuen á la vora dels rius deurían provehirse de dos baguls com aquestos, forts, ben folrats, pero lleugers. Al costat s' hi clavan dugas anellas per hont s' hi passa aquesta corda que 'm fá de cinturón y aixís, ab els brassos oberts al damunt del aparato, faig el viatge ab tota comoditat. Ademés á dins dels baguls hi he guardat els pochs calés que tenia y alguna altra cosa qu' he pogut salvar.

Arribada la noticia del desbordament á Barcelona, tot-hom va posarse en moviment per auxiliar als *abnegats*. L' element oficial y els periodistas van ser els primers d' arribarhi. D' una tartana aturada á la vora de cal *Anguilero* varen saltarne dos redactors de *El Liberal* que al veure el mulladé que hi havia per tot arreu y tenint por de enfangarse las sabatas, tot murmurant alló de—*qui tingui feyna que la fassi*, van determinar entornarse al carrer Nou, sense haver vist res y sense poguer donar altra noticia que la de que:—*Hacia la desembocadura se oía un ruido ensordecedor, por lo cual hemos creído que cuando el río suena agua lleva.* Que no deixa de ser una gran noticia fresca... y humida pels seus subscriptors de pago.

Y tot aixó haventhi un medi económic pera ferse tornar las sabatas impermeables y poguer caminar per l' aygua. Se fá una untura per parts iguals de seu y rehina de pí, 's pinta ab ella las sabatas, sola y tot, tres ó quatre cops, posantlas al sol després de cada vegada y ab aquest calsat no hi ha por de que 'ls redactors de diaris agafin dolor ab l' humitat, encare que vegin al cap del riu y encare que, com de costum, fiquin els peus á la galleda.

II

Res *primera* no 'm convé,
dos *invers* passa molt alt
y en *Total* será aquí rey
lo día de Carnaval.

P. V.

TRENCA-CLOSCAS

RITA DESAT

¡Ca! ¡Ca!

Formar ab las anteriors lletras lo nom d' un establiment benéfich de Barcelona

ALBERTET DE VILAFRANCA
GEROGLÍFICH

× ×
I I
×
É

UNA SOCIETAT ANÓNIMA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olmo, 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

El Padre Goriot

POR **H. de BALZAC**
 Un tomo en 8.º . . . Ptas. 1
 Encuadernado . . . , 1'50

Alfonso Daudet

CUENTOS

Amorosos y Patrióticos

Un tomo en 8.º, Pesetas 1.

EUSEBIO BLASCO

CUENTOS ARAGONESES

Ptas. 3.

ANSELMO LORENZO

EL PROLETARIADO MILITANTE

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

TRES PROBLEMAS

POR JOAQUIN NIN Y TUDÓ

La extinción de la mendicidad
 Mejorar la situación del proletariado
 Instrucción popular

Precio **DIEZ CÉNTIMOS**

COLECCIÓN DIAMANTE (Edición López)

VENID Á MÍ...

POR EL CONDE LEON TOLSTOI

Precio 2 reales

C. GUMÁ

AGENCIA DE

MATRIMONIS

HUMORADA EN VERS

Ilustrada per R. MIRÓ

Preu 2 rals

LEY

ELECTORAL VIGENTE

PARA

CONCEJALES

Ptas. 1'50

BARCELONA

Á LA VISTA

ÁLBUM DE 192 FOTOGRAFÍAS

DE LA CAPITAL

Y SUS ALREDEDORES

Encuadernado con tapas á la inglesa en oro y negro

Ptas. 8

Demá dissapte, día 28

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

La Campana de Gracia

CONSAGRAT Á LA CONMEMORACIÓ DE LA GLORIOSA

REVOLUCIÓ DE SETEMBRE DE 1868

Text y dibuixos d' actualitat palpitant

8 planas

10 céntims

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DEL TROS AL POBLE

Dibuix de MARIANO FOIX

—Déixal estar al rector. Si 't torna á dir alguna cosa, dígali que aixó de casarse 's deixa pels que tenen diners sobrats.